

«No ets mosso si no has passat per Vic»

Ara fa 25 anys que la policia catalana va iniciar a Osona el seu desplegament a Catalunya

Joan Fayos, agent que ha esta a la comissaria de Vic des dels seus inicis, i la sotscap Elisabet Graell | Josep M. Montaner

L'1 de desembre de l'any 1994 els Mossos d'Esquadra (<https://mossos.gencat.cat/ca/inici>) començaven a assumir les competències de seguretat ciutadana a Catalunya. El desplegament del cos va iniciar-se a la comarca d'Osona. Tres anys abans, el 1991, van preparar la seva expansió des de Tona, el que es considera l'embrió del desplegament. Abans de tot això, el cos només feia tasques d'escorta i vigilància d'edificis.

Vint-i-cinc anys després del desplegament, la sotscap de Vic Elisabet Graell i l'agent Joan Fayos, que hi va ser des del principi, recorden la fita històrica a **NacióDigital**. Com molts altres agents van posar la primera pedra del cos que es va anar estenent com una taca d'oli al territori català.

La consellera de Governació Maria Eugènia Cuenca i l'alcalde Pere Girbau, inaugurant la comissaria de Vic el 1994 Foto: Mossos d'Esquadra

Convivència amb la Guàrdia Civil i la policia espanyola

Quan el cos es va desplegar a Osona, hi havia casernes de la Guàrdia Civil repartides per la comarca, a més de la seu de la Policia Nacional Espanyola. Ambdós agents apunten que hi havia poca relació amb aquests cossos, però que era "cordial".

"Com que la competència de trànsit va venir més tard, sí que és cert que quan ens trobàvem un accident o una persona beguda, mossos ho havia d'avisar o denunciar", explica Graell, apuntant que moltes vegades es quedaven a "preservar i ajudar" la situació del trànsit.

D'altra banda, apunta que les agents sí que hi col·laboraven més. La raó era que no hi havia dones als altres cossos i a l'hora de fer escorcolls a detingudes, hi havien d'anar les agents dels Mossos.

La bona acollida osonenca i la proximitat del català

Els agents recorden la bona rebuda que va tenir el cos a Osona. "Estaven encantats, érem els reis del mambo", explica Fayos, remarcant que van tenir una acollida "impressionant". En aquest mateix sentit es pronuncia Graell: "La gent gran ens parava i ens abraçava. Va ser espectacular!".

La sotscap Elisabet Graell i l'agent Joan Fayos durant l'entrevista. Foto: Josep M. Montaner

"Molta gent sentia que la Guàrdia Civil i la Policia Nacional no eren la seva policia", apunta l'agent. De fet, durant aquells anys, hi va haver diverses manifestacions davant de les comissaries dels cossos espanyols amb crits de "fora les forces d'ocupació".

A més, "el tarannà era diferent" perquè el cos de Mossos "mediàvem molt". Graell explica que "el sistema de treball era molt diferent". "La gent estava acostumada anar a les dependències i els mossos estàvem al carrer, ens repartíem la zona", afegeix. Aquesta bona rebuda venia en gran part per "la proximitat" del cos, i sobretot perquè parlaven català.

Neutralitat en una comarca independentista

Aquesta situació ha anat canviant amb el pas dels anys. Durant el procés català, Mossos ha de vetllar per l'estatus-quo de l'estat espanyol enmig d'una de les comarques més independentistes. "És el que ens pertoca", explica la sotscap. "Com Elisabet tinc el meu pensament, però amb l'uniforme em revesteixo de la neutralitat que em pertoca", afegeix.

"No hem deixat mai d'aplicar la normativa de la judicatura o la Fiscalia en tot el període del procés", diu l'agent, remarcant que hi ha marge en com portar-ho terme: "Toca mediació i mà esquerra". En aquest sentit, explica que "la ciutadania ha de poder exercir els seus drets i pensaments i també ha de recordar que ens devem a la neutralitat política".

La sotscap Elisabet Graell Foto: Josep M. Montaner

Aquests dos últims anys, hi ha hagut més concentracions i manifestacions que mai. També a la comissaria de Vic. Des dels aplaudiments i crits de "No esteu sols" després del referèndum de l'1-O

(<https://www.naciodigital.cat/osona/noticia/55172/gracies/mossos/milers/persones/comissaria/vic>), fins a les concentracions de rebuig per detinguts durant alguns talls de la C-17 i C-25. "Òbviament ens agrada més quan ens aplaudeixen que no quan ens criden, però ho respectem absolutament tot", diu la sotscap, remarcant que "n'hi ha hagut de més tenses, però en cap cas violentes".

Osona, la llavor dels Mossos

Després del desplegament a Osona, "molts mossos van marxar a altres comissaries", explica Graell. A més, remarca que els agents de fora tenien "molt interès" per veure com es feien les actuacions a la comarca. "Ara està tot procedimentat, però llavors ens ho havíem de gairebé inventar perquè no teníem referents", apunta. Ambdós coincideixen que van ser "molt autodidactes".

"Era la primera comarca que es començaven a picar atestats com Déu mana, la primera que obria un grup d'investigació que tractava, per exemple, temes de salut pública", afegeix Fayos. "La llavor dels Mossos va començar aquí", conclou. En aquest sentit, Graell remarca que al mateix cos es diu: "No ets mosso si no has passat per Vic".

Un orgull

Per ambdós formar part dels inicis de la policia catalana és "un orgull" i alhora una gran responsabilitat. "Tinc la certesa que hem fet història en el cos. Ho vam iniciar, vam ser els primers a començar a treballar com a policies de la Generalitat, policies de veritat", destaca Fayos.

Llavors, "hi havia bufetades per venir a Vic", recorda.

L'escut dels Mossos d'Esquadra durant l'entrevista a la comissaria de Vic. Foto: Josep M. Montaner

En aquest mateix sentit es pronuncia Graell, remarcant que eren un cos "creat en democràcia" i que venien a fer de policia "amb tot el que representava".

[despiece]**Un vestidor de dones que ha anat creixent**

Elisabet Graell és la segona sotscap de la comissaria de Vic, la primera va ser Anna Prieto. Va arribar de pràctiques -pertany a la vuitena promoció- quan llavors hi havia molt poques dones al cos d'Osona. De fet, recorda que el vestuari de dones va quedar petit perquè als inicis només eren tres.

"El cos ha canviat molt", explica la sotscap. "Abans era impensable veure dues dones patrullant al carrer i ara és una normalitat", destaca. També "fa poc que tenim tres comissàries". "A la base cada vegada hi ha més dones, però sí que és cert que quan es va ascendent hi ha menys quota femenina", apunta, mentre remarca que estan "en evolució, tot i que tenim bastant camí per recórrer".[/despiece]